

Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunnan kuuleminen 15.2.2024 YK:n vammaissopimuksen kansallisen toimintaohjelman seurantaraportin valmisteluun

Vammaisten henkilöiden ja vammaisjärjestöjen osallisuus vaatii edelleen vahvistamista

Invalidiliitto toteaa, että kuntien ja hyvinvointialueiden vammaisneuvostoja osallistetaan usein vain näennäisesti ja niiden toimintaedellytykset ovat tästä johtuen heikot. Tarvitaan toimenpiteitä, joilla edistetään ja tuetaan vammaisten ihmisten osallisuutta läpileikkaavasti niin valtionhallinnossa kuin kunta- ja hyvinvointialueillakin

Esteettömyys ja saavutettavuus vaativat määrätietoisia toimia

Invalidiliitto painottaa, että esteettömyyttä on kehitettävä määrätietoisesti ja systemaattisesti. Invalidiliitto kannattaa Yhdenvertaisuusvaltuutetun suositusta siitä, että esteettömyyslainsäädäntöä laajennettaisiin koskemaan olemassa olevia yleisön käyttöön tarkoitettuja tiloja sekä yleisiä alueita, ja että lainsäädäntöön sisällytettäisiin niiden osalta velvoite esteettömyyskorjausten toteuttamiseen. YK:n vammaissopimuksen artiklan 2 mukainen ”kaikille sopiva suunnittelu” tulee säätää kansallisessa laissa.

Itsenäinen elämä ja osallisuus - Palvelujen järjestäminen hyvinvointialueilla sakkaa

Invalidiliitto korostaa toimivien palvelujen merkitystä itsenäisen elämän ja osallisuuden mahdollistajana. Hyvinvointialueille siirtymisen seurauksena Invalidiliiton neuvontaan on otettu yhteyttä kasvavassa määrin tilanteista, joissa hyvinvointialueilla on ongelmia järjestää vammaispalveluita. Invalidiliiton tulkinta on, että hyvinvointialueiden taloudelliset paineet ovat johtaneet siihen, että yksilöpäätöksiä muutetaan vammaisten ihmisten kannalta negatiiviseen suuntaan. Invalidiliitto esittää, että päätösten toimeenpanojen laiminlyönneistä tai määräaikojen ylittämisestä tulee säätää sanktiot hyvinvointialueille. Lisäksi tulisi säännönmukaisesti seurata hyvinvointialueiden soveltamisohjeiden lainmukaisuutta.

Oikeus liikkumiseen turvattava

Auton hankintatukijärjestelmää on uudistettava yhdenvertaisuuden lisäämiseksi. Yksityisen pysäköinnin valvontaan tulee laatia ohjeistus ja liikkumisesteisten pysäköintitunnuksen merkitystä tulee vahvistaa. Taksiliikenteen erityisryhmien koulutus pakolliseksi.

Yksilöllisyys varmistettava kuntoutuksessa ja apuvälineissä

Invalidiliitto vaatii pikaisia muutoksia STM:n asetukseen lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteista. Asetus koskee vain apuvälineiden luovutusperusteita, mutta olisi tarpeellista säätää myös apuvälinepalveluprosessista, täsmennetyksi hoitotakuun määräajoista, apuvälineiden huollosta, korjauksesta ja oikeudesta saada muutoksenhakukelpoinen päätös.

ASiantuntijalausunto
Henrik Gustafsson
13.2.2024

2 (2)